

6. Новиков А.М. Структура системной теории развития профессионального образования [Электронный ресурс] / А.М. Новиков, Д.А. Новиков // Труды четвертых международных научных чтений, посвященных памяти С.Я. Батышева ; Москва, 18-20 октября 2010 г. / под ред. А.М. Новикова. – Режим доступа : http://www.anovikov.ru/artikle/str_sys.htm.
7. OpenTEST – программа тестирования знаний [ElectronicResource]. – Modeofaccess : <http://opentest.com.ua>.
8. Пехота О.М. Особистісно орієнтоване навчання : підготовка вчителя : монографія / О.М. Пехота, А.М. Старєва. – Миколаїв : Іліон, 2005. – 272 с.
9. Чернилевский Д.В. Дидактические технологии в высшей школе : учеб. пособие для вузов / Д.В. Чернилевский. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 437 с.

Марцева Л.А.

КОМПЕТЕНТНОСТЬ КАК ОСНОВА ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО УСПЕХА И САМОСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ СПЕЦИАЛИСТОВ

Статья посвящена вопросам формирования профессиональной компетентности будущих специалистов, которые должны владеть новыми технологиями и понимать возможности их использования, уметь принимать самостоятельные решения, адаптироваться в социальной и будущей профессиональной сфере, работать в команде, быть готовым к перегрузкам, стрессовым ситуациям, стремиться к самообразованию. Автор анализирует понятия «компетентность», «профессиональная компетентность», особенности основных компонентов профессиональной компетентности для адаптации специалистов на производстве и их дальнейшего самосовершенствования в реалиях современных общественных трансформаций. В работе рассматривается компетентность будущего специалиста, которая предусматривает сформированной внутренней мотивации к качественной профессиональной деятельности, осознание профессиональных ценностей и отношение к своей профессии как к ценности. Дается характеристика базовых квалификаций, предложен комплекс рекомендаций по формированию профессиональной компетентности будущего специалиста.

Ключевые слова: компетентность, компоненты профессиональной компетентности, профессиональная деятельность, базовые квалификации.

Martseva Lyudmyla

COMPETENCE AS THE BASIS FOR PROFESSIONAL RESULTS AND SELF-DEVELOPMENT OF SPECIALISTS

The article is devoted to the formation of professional competence of future specialists, who should know new technologies and understand their use, be able to make independent decisions, to adapt to the social and future professional fields, to work in a team, be willing to overloads, stressful situations, and to strive for self-education.

The author analyzes the concept of "competence", "professional competence", considers the features of the main components of professional competence for the adaptation of specialists at factories and plants and further improvement in the realities of contemporary social transformations. In the article the author investigates the competence of a future specialist, which implies the presence of a personality intrinsic motivation to high-quality professional activities, the awareness of professional values and the attitude towards their profession as a value. The characteristic of the basic qualifications is presented and the complex of recommendations on formation of the professional competence in future specialists is proposed.

Key words: competence, components of professional competence, professional occupation, basic qualifications.

Подано до редакції 18.04.2017.

УДК 378:372.853

© 2017

Масич В.В.

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ПРОДУКТИВНО-ТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТЬОГО ІНЖЕНЕРА-ПЕДАГОГА

Структурними компонентами продуктивно-творчої компетентності майбутнього інженера-педагога є: мотиваційний компонент (мотиви, потреби, установки, ціннісні орієнтації тощо, що визначають його спрямованість на продуктивну творчу діяльність); когнітивний компонент (сукупність професійно-педагогічних знань, професійно-педагогічна свідомість, професійно-педагогічне мислення); діяльнісний компонент (оволодіння різними групами умінь); особистісний компонент (творчі здібності особистості та професійно значущі особистісні якості).

Ключові слова: продуктивно-творча компетентність, мотиваційна спрямованість, знання, вміння, професійно-педагогічна свідомість, професійне мислення, творчі здібності, особистісні якості.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Виявлення механізмів формування продуктивно-творчої компетентності майбутніх інженерів-педагогів вимагає розкриття суті компонентів, що утворюють її зміст. При розробці змістового складу продуктивно-творчої компетентності майбутніх інженерів-педагогів спиралися на вимоги Державного освітнього стандарту вищої професійної освіти, наукові дані і власні наукові розвідки з даної проблеми. Слід зазначити, що існує певна суперечність між вимогами стандартів до професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів, що визначають необхідний рівень засвоєних знань, умінь, навичок, сформованих особистісно і професійно значущих якостей тощо, та реальною соціально-економічною ситуацією, що постійно змінюється і вимагає тим самим перегляд і підвищення даних вимог.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... У педагогічній науці проблема розвитку й формування творчої особистості, зокрема майбутнього інженера-педагога

знайшла своє відображення в дослідженнях В. Буряка, І. Зязюна, Н. Кічук, М. Лазарева, Т. Лазаревої, В. Ларіонова, В. Моляко, О. Отич, С. Сисоевої, Л. Штефан, Т. Яковенко та інших. Питаннями формування творчих і професійно-творчих компетенцій (компетентностей) у студентів займалися Н. Борисова, А. Вербицький, О. Воробйов, Є. Вострокнутов, О. Гнатишина, В. Жуков, М. Кларін, Є. Климов, С. Коломієць, Н. Костильова, Н. Пахтусова, А. Попов, Н. Пучков, Н. Храпченкова і ін. Психологічні та дидактичні дослідження проблем активізації та розвитку творчого потенціалу і організації творчої діяльності інженера-педагога здійснили В. Андрєєв, Н. Анісімов, О. Дорошкевич, В. Дружинін, М. Зіновкіна, О. Половінкін, Я. Пономарьов, В. Риндак, Н. Уваріна та ін.

Формування цілей статті... Мета статті полягає у визначенні структурних компонентів продуктивно-творчої компетентності майбутнього інженера-педагога.

Виклад основного матеріалу дослідження... Розробка компонентного складу продуктивно-творчої компетентності майбутніх інженерів-педагогів передбачає виявлення її змістового наповнення таким чином, щоб: 1) з достатнім ступенем повноти відобразити ті характеристики фахівця, що необхідні для успішного здійснення професійно-педагогічної діяльності; 2) сформулювати ці характеристики у процесі професійної підготовки; 3) визначити потенційно керований набір характеристик, що піддаються саморозвитку; 4) забезпечити верифікаційними можливостями. Отже, виділяємо такі компоненти продуктивно-творчої компетентності майбутнього інженера-педагога: мотиваційний, когнітивний, діяльнісний та особистісний.

Мотиваційний компонент продуктивно-творчої компетентності майбутнього інженера-педагога характеризується наявністю мотивів, потреб, установок, ціннісних орієнтацій, прагнень, інтересів, ставлень тощо, що визначають спрямованість майбутнього інженера-педагога на продуктивну творчу діяльність, сприяють формуванню готовності до її здійснення. Отже, мотиваційна сфера особистості майбутнього інженера-педагога містить: мотиви професійної творчості, досягнення успіху, творчого саморозвитку тощо); потреби у продуктивній творчій самоактуалізації, розкритті своїх можливостей, змінні духовної сили; у неперервному творчому саморозвитку і самовдосконаленні; в розробці та реалізації педагогічних інновацій; оволодінні ефективними способами організації продуктивної творчої діяльності тих, хто навчається, тощо; ціннісні орієнтації на духовність і гуманістичні ідеали; ціннісне ставлення до себе і до інших як творчих особистостей, педагогічної взаємодії як умови взаємного творчого зростання, подолання труднощів як способу творчого розвитку; усвідомлення моральної відповідальності за власні дії тощо; установки на актуалізацію в професійній діяльності, що стимулює творчий прояв особистості; інтерес до професійно-педагогічної діяльності, професійно-педагогічних інновацій тощо; прагнення творчого самовираження і прояву власного творчого потенціалу; досягнення успіхів у творчій діяльності; бажання творчо оволодівати педагогічними інноваціями; натхнення творчим пошуком; ініціативність у подоланні стереотипів; ставлення до професії як до головного сенсу життя; сумлінне ставлення до праці; усвідомлення ролі творчості в професійно-педагогічній діяльності; переконаність у правильності вибору професії та її суспільній значущості; здатність до самовіддачі; захопленість і задоволеність власною професійно-педагогічною діяльністю.

Когнітивний компонент є сукупністю професійно-педагогічних знань про продуктивну творчу діяльність інженера-педагога, професійно-педагогічна свідомість, професійно-педагогічне мислення.

Знання є основою професійної творчості майбутніх інженерів-педагогів, є підґрунтям для його самовизначення і варіативної поведінки в ситуаціях творчої професійної діяльності. Ці знання мають характеризуватися науковістю, варіативністю, комплексністю, системністю, повнотою, глибиною тощо.

Отже, **когнітивний компонент** містить такі групи знань: *методолого-теоретичні* (знання загальних принципів вивчення педагогічних явищ і процесів, закономірностей соціалізації та освіти тих, хто навчається; останніх досягнень інженерно-педагогічної науки; методологічних основ і категорій педагогічної евристики і психології творчості; прогностичних стратегій інноваційної освіти; сучасних підходів до здійснення продуктивної творчої діяльності; суті інженерної (технічної) та педагогічної творчості; умов і чинників продуктивної інженерно-педагогічної творчості; основ становлення творчої особистості тощо); *психолого-педагогічні* (знання основ психології інженерно-педагогічної діяльності, професійно-педагогічного мислення; основ діагностики професійно-педагогічної компетентності інженера-педагога; процедури прийняття творчих рішень і його втілення в професійно-педагогічній діяльності; шляхів становлення і розвитку продуктивно-творчої компетентності; педагогічної евристики; закономірностей творчого саморозвитку особистості інженера-педагога та самоактуалізації його професійно-творчого потенціалу тощо); *методичні* (знання методичних основ творчого розвитку особистості; евристичних методів розвитку мислення; методики творчого саморозвитку особистості тощо); *організаційно-технологічні* (знання основ організації професійно-педагогічного процесу; особливостей планування, організації та управління навчальною діяльністю, здійснення педагогічного контролю; самоменеджменту; особливостей і призначення сучасних освітніх технологій професійно-педагогічної освіти; технологій розвитку творчого потенціалу особистості тощо).

Слід зауважити, що лише органічний взаємозв'язок і взаємозумовленість об'єктивного знання і суб'єктивного

мислення породжують «педагогічну свідомість – принципи і правила, що лежать в основі дій і вчинків» [2, с. 13]. Професійна педагогічна свідомість формується комплексно на таких рівнях: методологічному (знання методологічних основ суспільного розвитку і філософських напрямів педагогічної думки обумовлює знання закономірностей, принципів і правил педагогіки і психології та основних форм діяльності), методичному (знання проектування і конструювання педагогічного процесу), технологічному (знання технології вирішення практичних завдань навчання і виховання в типових ситуаціях).

Професійне зростання інженера-педагога залежить не лише від психолого-педагогічної обізнаності, не від засвоєння деяких еталонів, стандартів, а від мобільності й гнучкості прийняття оптимальних творчих рішень в умовах багатогранного педагогічного процесу. Саме творче мислення надає можливість інженеру-педагогу «вийти» за межі необхідного для вирішення професійно-педагогічного завдання вже відомими способами. Для творчого мислення інженера-педагога характерні: мобільність раніше засвоєних знань; знаходження варіантів можливих рішень, імпровізаційність; діалектичність; інтегративність; гнучкість; оригінальність; продуктивність; конструктивність.

Діяльнісний компонент виявляється в оволодінні різними групами умінь і навичок, необхідних для ефективного вирішення творчих професійно-педагогічних завдань, що виражається у творчому стилі професійно-педагогічної діяльності.

Педагогічні вміння є системою педагогічних дій, пов'язаних між собою певними відносинами і спрямованих на вирішення педагогічних завдань в умовах, що змінюються, тобто мають свідомий характер виконання дії з можливістю переходу в творчість [4, с. 42].

На основі аналізу наукової літератури щодо особливостей і специфіки інженерно-педагогічної творчості можна зробити висновок, що продуктивно-творча компетентність майбутнього інженера-педагога характеризується наявністю таких груп умінь:

- *гностичні*: набуття нових знань, необхідних для продуктивного вирішення професійно-педагогічних завдань; отримання нової інформації, виділення в ній головного, істотного, самостійне опрацювання різних джерел інформації; формулювання професійно-педагогічних завдань, постановка цілей; використання способів активізації продуктивної розумової діяльності тощо;

- *аналітичні*: знаходження основного педагогічного завдання (проблеми) і способів її оптимального вирішення; аналіз навчально-творчих і професійно-педагогічних ситуацій; узагальнення і систематизація власного педагогічного досвіду, досвіду новаторів, а також досвіду тих, хто навчається; правильне оцінювання діяльності тих, хто навчається; аналіз отриманих результатів у порівнянні з вихідними даними; виявлення ефективності навчання і виховання; навчання аналізу та самоаналізу діяльності тощо;

- *прогностично-проектувальні*: прогнозування розвитку особистості, колективу або професійно-педагогічного процесу; моделювання і прогнозування успішності творчого освітнього процесу, урахування при визначенні професійно-педагогічних завдань і відборі змісту діяльності студентів їхніх потреб та інтересів, можливостей матеріально-технічної бази вишу, власного досвіду і особистісно-ділових якостей; визначення комплексу домінуючих і підпорядкованих завдань для кожного етапу професійно-педагогічного процесу; відбір видів діяльності, адекватних поставленим завданням, планування системи спільних творчих справ тощо;

- *дослідницькі*: здійснення професійно-педагогічного пошуку; бачення суперечності (проблеми) професійно-педагогічного процесу; висування гіпотези, ідеї, проекту; цілеспрямоване здійснення спостережень, експериментів, діагностики; фіксація й обробка результатів спостережень та експериментів; обґрунтована інтерпретація результатів наукового пошуку; постановка проблем і нестандартний підхід до їх вирішення; розробка плану дослідження, застосування в навчальній діяльності методів педагогічного дослідження, діагностики особистості; аналіз інноваційних процесів у навчальних закладах; відбір і професійне застосування під час пошуку «інноваційної» інформації наукових методів дослідницької діяльності; формулювання й опис інноваційної проблеми; обґрунтування й експериментальна перевірка висунутої інноваційної ідеї; аналіз результатів власної дослідницької діяльності, формулювання цілей і завдань розробки й застосування нововведення; прогнозування змін, труднощів, засобів досягнення цілей, позитивних і негативних боків реалізації нововведення; розробка навчально-методичних матеріалів для розвитку інтелектуально-духовного та творчого потенціалу особистості студента тощо;

- *організаційно-технологічні*: реалізація творчого навчального процесу; мобілізація себе й інших; включення в спільні справи; організація самостійної професійно-освітньої діяльності; захоплення спільною справою; активізація внутрішніх ресурсів, творчих можливостей; способи подолання професійної деформації інженера-педагога; способи оптимізації навчально-виховного процесу та стимулювання продуктивності професійно-педагогічної діяльності; самостійне, оперативне і нетривіальне вирішення професійно-педагогічних проблем, організація освітнього процесу на засадах суб'єктно орієнтованої освіти; продуктивне застосування педагогічних нововведень; творче і оптимальне використання змісту, форм, методів, прийомів, засобів у практиці

викладання фахових дисциплін у виші; використання і застосування сучасних педагогічних інноваційних технологій, методів навчання, формування творчих умінь і навичок в навчальному процесі; використання прийомів і способів творчого розвитку особистості та саморозвитку, спрямування саморозвитку і самовиховання особистості тощо;

- *комуникативні*: визначення цілей і завдань професійно-педагогічного спілкування; створення атмосфери співробітництва; організація міжособистісного спілкування «від партнера»; способи діалогової співпраці; забезпечення евристичного середовища за допомогою емпатійного педагогічного спілкування і креативної поведінки інженера-педагога; перцептивні вміння; створення ситуацій успіху для кожного; правильне сприйняття індивідуальності того, хто навчається; управління ініціативою в спілкуванні; виявлення власного індивідуального стилю спілкування; конструктивна взаємодія в діяльності «викладач-студент» відповідно до цілей освіти тощо;

- *уміння морально-вольової саморегуляції*: бути завжди толерантним; володіти собою в будь-якій ситуації; управляти своїми емоціями; постійно контролювати себе; бути делікатним і попереджувальним в спілкуванні з людьми; володіти своїм настроєм; боротися з несправедливістю, нечесними вчинками; проявляти до себе підвищену вимогливість; правильно сприймати і враховувати критику; бути коректним у взаєминах з іншими тощо;

- *уміння педагогічної техніки*: пред'явлення розумних вимог до того, хто навчається, і забезпечення умов для їх здійснення; стимулювання позитивних проявів у вчинках тих, хто навчається; застосування заохочення і покарання в їх розумному поєднанні; правильність мовного дихання і артикуляції; володіння голосом, надання йому різних інтонацій; володіння мімікою, жестами, надання своєму обличчю необхідного виразу; трансляція власної прихильності до тих, хто навчається, дружелюбність тощо.

Творчий стиль професійно-педагогічної діяльності визначається в умінні проектувати власну творчу професійно-педагогічну діяльність; працювати самостійно, ініціативно, мобільно; заінтригувати, підтримувати в інших ініціативу; володіти технологією регуляції творчих станів і технологією нейролінгвістичного програмування тощо.

Особистісний компонент продуктивно-творчої компетентності майбутнього інженера-педагога включає творчі здібності особистості та професійно значущі особистісні якості, що забезпечують її формування. Успішність професійно-педагогічної діяльності інженера-педагога залежить від здібностей як індивідуально-психологічних особливостей, що виявляються «не в самих знаннях, уміннях і навичках, а в динаміці їх набуття, в тому, наскільки швидко і легко людина освоює конкретну діяльність» [1, с. 175-176].

Під творчими здібностями майбутнього інженера-педагога розуміємо сукупність його внутрішніх ресурсів і специфічних властивостей, що дозволяють йому бути суб'єктом творчості при наявності певних мінімальних умов. До цих умов учені відносять: тісний взаємозв'язок особистості зі своїм соціальним середовищем, який дозволяє фахівцеві усвідомлювати назрілі в суспільстві проблеми і формувати на цій основі внутрішні мотиви, цілі й потреби своєї діяльності; доступ до суспільних сховищ інформації; сприятливий клімат в трудовому колективі, що забезпечує для творчого працівника певний рівень співпраці, взаємодопомоги, доброзичливості, моральної підтримки і заохочення, а також можливості для експериментування в ході вирішення поставлених завдань [3]. До творчих здібностей відносять: специфічний вид пізнання і здатність кардинально змінювати розумову установку під час вирішення проблеми; володіння евристичними, які призводять до генерації нових ідей; стиль роботи, який характеризується здатністю концентрувати зусилля, умінням відкладати проблеми і високим ступенем енергійності [33].

Оскільки реалізація компетентності відбувається в процесі виконання різноманітних видів діяльності для вирішення професійно-педагогічних завдань, то в її структуру, на нашу думку, логічно включити також професійно значущі якості інженера-педагога, сукупність яких забезпечує повноцінну продуктивну творчу самореалізацію майбутнього фахівця, оскільки саме вони виступають в ролі тих внутрішніх умов, проходячи через які зовнішні характеристики і вимоги перетворюються в компетентність майбутнього інженера-педагога. Професійно значущі якості є індивідуальними особливостями суб'єкта діяльності, що впливають на її ефективність. Ґрунтуючись на аналізі психолого-педагогічної літератури до таких домінуючих особливостей відносимо: креативність; імпровізаційність; емпатійність; проникливість; комунікативність; рефлексивність; спрямованість на творчість.

Висновки... Визначені компоненти продуктивно-творчої компетентності майбутнього інженера-педагога не можна розглядати ізольовано, оскільки вони мають інтегративний, цілісний характер, є продуктом професійної підготовки в цілому. Їх формування здійснюється з урахуванням дуального характеру професійної підготовки майбутнього інженера-педагога, що передбачає готовність працювати у виробничо-технічній галузі, щоб стати фахівцем-виробником досить високої кваліфікації, а також можливість використовувати найбільш ефективні технології навчання, чітко формулювати навчально-виробничі завдання, відповідати за результати своєї діяльності, щоб стати професіоналом у педагогічній діяльності. Виділені компоненти продуктивно-творчої компетентності майбутніх інженерів-педагогів утворюють органічну єдність, при якій систематизуючим чинником виступає певна архітектоніка особистісних якостей і мотивів, що зумовлюють ефективність його професійно-педагогічної діяльності.

Подальшого розвитку потребують питання науково-методичного забезпечення формування продуктивно-творчої компетентності майбутніх інженерів-педагогів у процесі професійної підготовки.

Використана література:

1. Краткий педагогический словарь : учебно-справочное пособие / Г. А. Андреев, Г. С. Вяликова, И. А. Тотькова. – М. : В. Секачев, 2005. – С. 175-176.
2. Лукьянова М. И. Психолого-педагогическая компетентность учителя. Диагностика и развития / Маргарита Ивановна Лукьянова. – М. : ТЦ Сфера, 2004. – 144 с.
3. Перевалова А. А. Формирование творческого потенциала студентов вуза : На начальном этапе обучения : Дисс ...канд. пед. наук : 13.00.01 / Алена Анатольевна Перевалова. – Кемерово, 2004. – 210 с.
4. Слостенин В. А., Подымова Л. С. Педагогика : инновационная деятельность учителя / Виталий Александрович Слостенин, Людмила Степановна Подымова. – М. : Магистр, 1997. – 224 с.

Масич В. В.

**СТРУКТУРНЫЕ КОМПОНЕНТЫ ПРОДУКТИВНО-ТВОРЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ
БУДУЩЕГО ИНЖЕНЕРА-ПЕДАГОГА**

Структурными компонентами продуктивно-творческой компетентности будущего инженера-педагога являются: мотивационный компонент (мотивы, потребности, установки, ценностные ориентации и пр., определяющие его направленность на продуктивную творческую деятельность); когнитивный компонент (совокупность профессионально-педагогических знаний, профессионально-педагогическое сознание, профессионально-педагогическое мышление); деятельностный компонент (овладение различными группами умений); личностный компонент (творческие способности личности и профессионально значимые личностные качества).

Ключевые слова: продуктивно-творческая компетентность, мотивационная направленность, знания, умения, профессионально педагогическое сознание, профессиональное мышление, творческие способности, личностные качества.

Masych V.V.

**STRUCTURAL COMPONENTS OF PRODUCTIVE AND CREATIVE COMPETENCE
OF THE FUTURE ENGINEER-TEACHER**

Structural components of productive and creative competence of future engineers-teachers are: motivational component (motives, needs, attitudes, values, aspirations, interests and attitudes that define its focus on productive creative work); cognitive component (a set of professional teaching knowledge (methodological and theoretical, psychological, educational, methodical, organizational and technological) professional pedagogical consciousness, professional thinking); activity component (mastering different groups of skills (gnostic, analytical, prognostic, the design, research, organizational, technological, communicative, moral and volitional self-regulation, pedagogical technique); personal component (creativity personality and professionally significant personal qualities (creativity, improvisation, empathy, insight, communicative, reflexivity, focus on creativity). Components productive and creative competence of future engineers-teachers cannot be viewed in isolation as they have an integrative, holistic in nature, is the product of vocational training in general. Formation identifiable components made taking into account the dual nature of professional training future engineers-teachers, which implies willingness to work in manufacturing and technology to become a specialist manufacturer enough skill and the ability to use the most efficient technology training, articulate educational-production tasks, responsible for its performance to become professional in educational activities. Dedicated components of productive and creative competence of future engineers-teachers form an organic unity in which systematizing factor stands architectonic certain personality traits and motives that determine the effectiveness of its professional and educational activities.

Keywords: productive and creative competence, motivational orientation, knowledge, skills, professional pedagogical consciousness, professional thinking, creative abilities, personal qualities.

Подано до редакції 10.03.2017.

УДК: 616-051+371.134+001.8

© 2017

Мосейчук А.Р.

**ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНІХ ФЕЛЬДШЕРІВ:
КРИТЕРІАЛЬНО-РІВНЕВИЙ АСПЕКТ**

У статті розглядається проблема формування дослідницьких компетенцій майбутніх фельдшерів у процесі вивчення біологічних дисциплін. Розглянуто структуру дослідницької діяльності, визначено перелік дослідницьких компетенцій, що її забезпечують. Запропоновано визначення дослідницької компетенції фельдшера, яке автор розуміє як стійке інтегративне особистісне новоутворення, представлене сукупністю спеціальних знань, умінь і навичок наукового пізнання, ціннісного ставлення до його результатів, що проявляється у здатності особистості їх застосовувати у професійній діяльності, забезпечуючи тим самим її якість та ефективність. Поряд з цим схарактеризовано критерії, показники та рівні сформованості дослідницьких компетенцій майбутніх фельдшерів.

Ключові слова: майбутні фельдшери, дослідницькі компетенції, критерії, показники, рівні.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Збільшення частки дослідницької діяльності у комплексі різних видів діяльності людини віддзеркалює світову тенденцію інтелектуалізації виробничих сил, у зв'язку з чим, підготовка майбутніх фахівців до повноцінної участі в сучасному та майбутньому суспільстві потребує розвитку в